

Николай Гумилёв

ЗАБЛУДИВИШИЯ ТРАМВАЙ

Шёл по улице я незнакомой
И вдруг услышал вороний грай,
И звоны лютни, и дальние громы,
Передо мною летел трамвай.

Как я вскочил на его подножку,
Было загадкою для меня,
В воздухе огненную дорожку
Он оставлял и при свете дня.

Мчался он бурей тёмной, крылатой,
Он заблудился в бездне времён...
Остановите, вагоновожатый,
Остановите сейчас вагон.

Поздно. Уж мы обогнули стену,
Мы проскочили сквозь рощу пальм,
Через Неву, через Нил и Сену
Мы прогремели по трём мостам.

И, промелькнув у оконной рамы,
Бросил нам вслед пытливый взгляд
Нищий старик, – конечно, тот самый,
Что умер в Бейруте год назад.

Где я? Так томно и так тревожно
Сердце моё стучит в ответ:
Видишь вокзал, на котором можно
в Индию Духа купить билет.

Вывеска... кровью налитые буквы
Гласят – зеленая, – знаю, тут
Вместо капусты и вместо брюквы
Мёртвые головы продают.

В красной рубашке, с лицом, как вымя,
Голову срезал палач и мне,
Она лежала вместе с другими
Здесь, в ящичке скользком, на самом дне.

Николай Гумильов

ЗАБЛУДИЛИЯТ СЕ ТРАМВАЙ

В улица непозната увлечен,
чух грак на врани в самия край
и звън на лютни, и гръм далечен:
право пред мен летеше трамвай.

Как качих се, и днес не разбирам,
бе и тогава загадка за мен,
но по въздуха огнена дирия
той оставяше посред бял ден.

Бе се загубил – буря крилата
на времената в тъмната паст...
Спрете, водачо, спрете колата,
спрете колата, спрете тозчас.

Късно. Стената е заобиколена,
прелетяхме през палмовите гори,
там, над Нева, над Нил и над Сена
профучахме по мостове три.

Мярна се в миг през стъклото и смръщен
впи поглед в нас без капчица смут
старият просяк – да, онзи същият,
дето почина лани в Бейрут.

Де съм? В притома бие сърцето,
шепне тревожно в отговор глух:
виждаш гара, отдето да купиш билета
за Индията на своя Дух.

Зарзаватчийница виждам, табелка
и всяка буква страшно кърви,
вместо гулии тук, вместо зелки –
зная, продават мъртвешки глави.

С рубашка червена, с лице като виме,
отсече палачът и мойта глава,
на дъното заедно с други без име
в коша му лепкав се озова.

Николај Гумиљов

ЗАЛУТАЛИ ТРАМВАЈ

Шетах улицом непознатом
Кад зачух напрасан врањи грај
И звуке леута и громава затом, –
Испред мене пројури трамвај.

Како доскочих ја на његов праг,
Загонетка ми остаде задана.
Он остави ватрен у ваздуху траг
И у блештавој светлости дана.

Ношен олује крилатом свемоћи,
У временски залута вир.
Еј, трамвајдијо, закочи, закочи!
Устави вагона луди шњир!

Касно је. Већ се иза нас вила
Шумица палми, и зид оста.
И преко Неве, Сене и Нила
Протутњасмо преко три моста.

Минувши мимо, у окну једном
Баци нам успут упитни поглед
Старац – баш онај ком лани, бедном,
Смрт у Бејруту чита след.

Где сам ја? Патња и немир се гложе.
Из срца одговор бубња сред уха:
Видиш ли станицу на којој се може
Купити карта за Индију духа?

Напис... крвљу слова накапана
Гласе – зелена, – ја знам, сви знају
Уместо купуса, репе и дувана,
Мртве се главе продају.

Виеног лица с црвеним плаштом
Пререза целат и мени врат,
И моја глава, с гомилом таштом,
У ковчег склизну, под крвав бат.

Nikolaj Gumiljov

ZBLOUDILÁ TRAMVAJ

Šel jsem roztržitě po ulici
a vtom do uší mi zazněla
loutna, křik vran, hromy rachotící –
zrovna přede mnou se tramvaj vznášela.

Jak jsem ocitl se na stupátku,
bylo pro mne víc než záhadné,
žhavá čára rachotu a zmatku
vzduchem táhla se i v jasu dne.

Letěla jak mračno bouří hnané
do bezčasu, z nějž děs zafičí...
Okamžitě zastavte mi, pane,
ach zastavte, pane řidiči.

Pozdě. V letu minuli jsme stěnu,
houští palem, souostroví střech
a přes Něvu, Bílý Nil a Sein
prudce zahřmtili po mostech.

Náhle ke mně přes okenní rámy
upřel pohled, tvrdý, nehnutý,
starý žebrák – ovšemže ten samý,
který loni zemřel v Bejrútu.

Kde jsem? V odpověď mi do stěn ucha
nepokojně srdce naráží:
koupit lístek do Indie Ducha
můžeš si na tomhle nádraží.

Firma... Krví nasycené bukv
hlásí ZELINÁŘSTVÍ – na plátě
místo zelných hlávek však a brukví
vidím ležet hlavy uťaté.

I mou hlavu nabízí ten s tváří
jak vemeno a v rudé rubašce – kat,
na samém dně pod druhými září
v slizkém koši, jež tu vidím stát.

А в переулке забор дощатый,
Дом в три окна и серый газон...
Остановите, вагоновожатый,
Остановите сейчас вагон!

Машенька, ты здесь жила и пела,
Мне, жениху, ковёр ткала,
Где же теперь твой голос и тело,
Может ли быть, что ты умерла!

Как ты стонала в своей светлице,
Я же с напудренною косой
Шел представляться Императрице
И не увиделся вновь с тобой.

Понял теперь я: наша свобода –
Только оттуда бьющий свет,
Люди и тени стоят у входа
В зоологический сад планет.

И сразу ветер знакомый и сладкий,
И за мостом летит на меня
Всадника длань в железной перчатке
И два копыта его коня.

Верной твердынею православья
Врезан Исакий в вышине,
Там отслужу молебен о здравьи
Машеньки и панихиду по мне.

И всё ж навеки сердце угрюмо,
И трудно дышать, и больно жить...
Машенька, я никогда не думал,
Что можно так любить и грустить.

Огненный столп, 1921

Уличка, къща, ограда позната
и посивяла трева виждам аз...
Спрете, водачо, спрете колата,
спрете колата, спрете тозчас!

Машенка, тук си живяла и пяла,
за мен, годеника, килим тъка,
де е гласът ти, твоето тяло,
как да повярвам в смъртта ти така!

Как ли си стенала, моя светице,
а аз, нападеного конте,
отивах да се представя на императрицата
и не се срещнах повече с теб.

Вече разбрах, че за нас свободата
е само отвъден избликнал зрак,
хора и сенки стоят пред вратата
на всепланетния зоопарк.

Внезапно вятър – познат и влажен...
И зад моста връхлита връз мен
длан на конник с ръкавица желязна,
копита две конски на здрав постамент.

Вярна опора, твърд православна,
Исакий в небето е устремен,
там ще отслужи молебен за здраве
на Машенка – и панихида за мен.

И пак на сърцето е винаги тежко,
боли да живееш, не стига дъхът...
Машенка, аз и не бях се досещал,
че тъй обичат и тъй скърбят.

Огненият стълб, 1921
Превод: **Георги Рупчев**

У прекој улици плот се бочи,
Кућа с три прозора, изгажен цвет.
Еј, трамвајџијо, кочи, кочи!
Устави одмах вагона лет!

Машењка, ту је с песмом живела.
Мени, женику, ћилим ткала.
Где си ти сада, твој глас и тела
Лепота? Смрт је све украла?

Ти уздисаше у жарици,
А ја заглађен идем, не дишем,
Да се представим госпи царици.
И не видех те никад више.

Схватам тек сада: у слободи
Светлости наше пламти зрак.
Људе и сенке пут овај води
У планетарни зоолошки парк.

И одмах ветра, слаткога грог,
Ту иза моста срете ме знан.
Коњаника гвоздени длан
И копита коња његовог.

Миропомазан православљем,
Ту Исак укрепи небески дом.
У њему служићу бдење за здравље
Машењки и помен животу мом.

Занавек срце ће да дрхти, пати,
У тузи трпи охоли скол.
Машењка, не могах пре да схватим
Да тако боли љубавни бол.

Kus dál plot a jako malovaný
domek s třemi okny, tuším čí...
Okamžitě zastavte mi, pane,
ach zastavte, pane řidiči.

Mášenko, jíž zpívat, žít se chtělo,
koberec tkát ke cti manžela,
kde je teď tvůj krásný hlas a tělo,
nebo už jsi dávno umřela?

Slyším naříkat tě ve světnici,
z které s copem napudrovaným
odešel jsem vzdát hold panovnici
a už nevrátil se k nohám tvým.

Naše svoboda je, jak vím nyní,
pouze světlo letící nám vstříc,
tísníme se – i lidé, i stíny
u vchodu do zoa oběžnic.

Náhle vítr sladce vibrující
a známý most k očím míří mi,
jezdec s dlaní v měďné rukavici
na koni, jenž hrabe předními.

Jak zhmotnělá bašta pravoslaví
Izákův chrám tyčí se, to v něm
prosebnou mši za Mášino zdraví
sloužit dám, a sobě rekviem.

Srdce buší ponuře jak kdysi,
tíží dýchat, bolí životem se brát...
Mášenko, věř, nikdy nepomyslel bych si,
že je možné takhle trpce milovat.

Огњени стуб, 1921
Preveo **Томислав Шиповац**

Ohnivý sloup, 1921
Přeložil **Jaroslav Kabiček**